

8^e zondag, jr. C., Xaveriuskerk, Sir. 27, 4-7; Ps. 92, 2-3. 13-16; 1 Kor. 15, 54-58; Lc. 6, 39-45 • Ward Biemans SJ

Broeders en zusters, dit weekend wordt op veel plaatsen weer carnaval gevierd. Van oorsprong is dit een tijd van uitbundigheid, waarbij de maatschappelijke rollen worden omgekeerd. De wortels van dit feest gaan terug tot in de prehistorie. Door de christenen is carnaval gekerstend als een feest voorafgaand aan een periode van inkeer, de Veertigdagentijd ter voorbereiding op Pasen. Die christelijke betekenis is helaas voor een groot deel verloren gegaan. Nog al eens zien we eerder excessen met drank en onzedelijk gedrag. Historisch gezien had carnaval zowel een geestelijke zin als ook een aardse betekenis. We zien dat nog in het zuiden van Nederland: de burgemeester overhandigt de sleutel van de stad of het dorp aan een gekozen prins carnaval. De machtige staat zijn macht tijdelijk af aan de onnozele, de eenvoudige, die bovendien heeft aangetoond welbespraakt te zijn in het op de korrel nemen van het establishment. Prins carnaval en zijn gevolg houden zich bezig met het bezoeken van verpleeghuizen, buurthuizen en andere vormen van liefdadigheid. Zo creëert carnaval ruimte voor creativiteit, voor naastenliefde en gevoel voor humor. Op die manier wordt de uitoefening van de macht gerelativeerd, het maakt het allemaal minder zwaar en niet te serieus.

Om met de eerste lezing te spreken: het kaf wordt gescheiden van de zaden door het schudden van de zeef. Het overbodige wordt gescheiden van wat echt leven geeft. Dit fragment uit Jezus Sirach gaat eigenlijk over manier waarop mensen handelen met elkaar, onderhandelen over van alles en nog wat. De integriteit van mensen blijkt uit de vruchten die het gesprek of de handel oplevert. Als iemand alleen maar een glad verkooppraatje houdt, maar zijn producten hebben geen kwaliteit, dan zal de klant uiteindelijk ontevreden zijn over het resultaat van het gesprek.

De Evangelielezing heeft eveneens betrekking op onze intermenselijke relaties. De gelijkenissen die Jezus gebruikt zijn een vervolg op zijn oproep die we vorige zondag hoorden, om zelfs je vijanden lief te hebben. Nu wijst Jezus op onze neiging om vaak allerlei kritiek te hebben op onze naasten. We oordelen over een kleinigheid, een splinter bij de ander en merken onze eigen betrekkelijkheid, onze eigen zwakte niet op. Een eerlijk gewetensonderzoek kan voorkómen dat we verzanden in schijnheiligheid. Wanneer we naar onszelf kijken, dan kunnen we al snel inzien hoezeer we afhankelijk zijn van Gods genade om onszelf te beteren. Hoe kwalijk is het om dat niet te willen inzien en wel ons oordeel over de ander klaar te hebben! Zelfs wanneer we menen een goede leerling te zijn, dan nog staan we nooit boven onze leraar Jezus. Waar het dus op aan komt, is om ons te spiegelen aan Hem en steeds te proberen om zijn levenshouding aan te nemen. Zo worden onze eigen verdiensten gerelativeerd.

Dit relativiserende aspect dat historisch gezien ook in het carnavalsfeest tot uitdrukking kwam, wordt tot het uiterste doorgevoerd in de tweede lezing. Daar gaat het namelijk over al het vergankelijke dat ooit met onvergankelijkheid zal zijn bekleed. Wanneer mensen feest vieren, dan kan er een vonk oplichten van de eeuwigheid, waar menselijke zorgen voorbij zullen zijn en alle leed geleden.

De tweede lezing is afkomstig uit de eerste brief van de heilige Paulus aan de Korintiërs. Een deel hiervan is prachtig in muziek vertaald door Johannes Brahms in het zesde deel van *Ein Deutsches Requiem*. Paulus heeft het hier over niets minder dan de overwinning op de dood die ons allen te wachten staat. En dan gaat het niet over de vraag hoe de doden zullen verrijzen. Daar weten we maar weinig van. Ook het zaaigoed dat je in de grond stopt, moet eerst sterven voordat het tot leven komt. God zelf geeft er een lichaam aan zoals Hij dat gewild heeft. Het mysterie waar Paulus het over heeft, is dat bij de verrijzenis van de doden een lichaam dat sterfelijk was, zal verrijzen in onsterfelijkheid. Zo zullen wij van gedaante veranderen. En dan kan de dood niet langer haar werk doen. Dan is de pijn die de dood brengt, te niet gedaan, de angel verwijderd.

Dit alles wordt ons geschonken door Jezus Christus, de eerste die de dood overwonnen heeft. Bij zijn wederkomst zullen allen die Christus toebehoren, met Hem verrijzen in onvergankelijkheid. Wij dragen de kiem van deze onsterfelijkheid nu al in onze ziel. Wanneer wij ons door Hem laten vormen, kunnen wij aan Hem die niet meer sterft, gelijkvormig worden. Dit is een mysterie zo groot, dat het door de eeuwen heen componisten en dichters heeft geïnspireerd, zoals bijvoorbeeld Hiëronymus van Alphen, bekend van het gedicht 'De pruimenboom'. Hij spreekt over Jezus als volgt:

Hij die ons zegt, al wat ons krenkt;
Maar balsem uitdacht, schiep, en schenkt;
Om niet geneest van zielepijn:
Zou deze niet de Christus zijn?

Die niet veroordeelt, maar behoudt
De ziel, die op zijn dood vertrouwt;
En 't zegel gaf in brood en wijn:
Zou deze niet de Christus zijn?

Die ons nu voortreedt in 't gebed;
En eens de hemel openzet,
Bij 't opgaan van het doodsgordijn:
Zou deze niet de Christus zijn?

Broeders en zusters, de kiem van de onsterfelijkheid dragen wij nu al in onze ziel. Dat is precies de reden, waarom Paulus de christengemeente oproept om

standvastig te zijn en volhardend in het werk des Heren. Onze inspanningen, gedaan voor Hem, zullen niet vergeefs zijn. Amen.

Voorbeden

Pr.: Broeders en zusters, leggen we al onze vragen voor aan de hemelse Vader, die weet wat er omgaat in de mens en die luistert naar een oprecht gebed.

L.: Voor de paus en de bisschoppen, de priesters en diakens die de taak hebben de Blijde Boodschap te verkondigen en de leer van de Kerk door te geven: dat zij zelf de genade mogen ontvangen te ervaren en te praktiseren wat zij aan de mensen verkondigen. Laat ons bidden:

A.: Heer onze God, wij bidden U verhoor ons.

L.: Voor alle ouders en grootouders die in de familie het geloof mogen doorgeven: dat zij dit met blijdschap, overtuiging en volharding doen. Voor de kinderen: dat zij open staan voor de schoonheid, de kracht en de troost die het geloof te bieden heeft. Laat ons bidden:

A.: Heer onze God, wij bidden U verhoor ons.

L.: Voor onze geloofsgemeenschap die leeft vanuit de omgang met de levende Heer door zijn Woord en Geest: dat zij deze omgang koesteren als bron van heilzaam, goddelijk leven voor alle mensen. Laat ons bidden:

A.: Heer onze God, wij bidden U verhoor ons.

L.: Voor de intenties van deze eucharistieviering...

...en een moment in stilte voor wat ons persoonlijk bezig houdt...

Laat ons bidden:

A.: Heer onze God, wij bidden U verhoor ons.

Pr.: God, verhoor onze gebeden als verlangen naar uw Rijk voor alle mensen en geef ons ook de kracht en de wijsheid om zelf mee te werken aan wat we U vragen. Door Christus, onze Heer.

A.: Amen.